

VÝPRAVA MEZI DOMORODCE

Cíl: Navodit situaci kritického odstupu od školního prostředí.
Obory: Člověk a společnost (Výchova k občanství), Člověk a příroda (Geografie)
PT: Environmentální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova

První úkol je řešitelný za pomoci encyklopedií, ale hledání na internetu může přinést i mnoho dalších podrobností, snímků i netušených souvislostí. Například při hledání Alberto Vojtěcha Friče se mohou žáci dostat až na stránky www.checomacoco.cz, které mapují aktivity občanského sdružení podporující kmen paraguayských indiánů spřízněných právě s českým badatelem Fričem.

Pokud chcete využívat projektové metody práce, je vhodné sestavit ze třídy několik badatelských týmů, které plní úkoly ve svém vlastním tempu. Vyhrazený časový blok pak rozčleníte na část pracovní a prezentační.

Všech šest osobností patří mezi významné české cestovatele a všichni se zároveň zasloužili o zprostředkování svých postřehů z cest svým krajanům. **Vojtěch Náprstek**, vlastenec a etnograf (1826–1894) Severní Amerika, **Emil Holub**, lékař, biolog a etnograf (1847–1902) Jižní Afrika, **Alberto Vojtěch Frič**, botanik, spisovatel a etnograf (1881–1944) Jižní Amerika, **Jan Eskymo Welzl**, spisovatel a dobrodruh (1868–1948) Arktida, **Jiří Hanzelka**, spisovatel (1920–2003) celý svět, **Miloslav Stingl**, etnograf a spisovatel (*1930) celý svět.

Doplňujícím úkolem může být zjišťování, **co je vlastně předmětem etnografie**, případně seznámení i s příbuznými vědami – etnologií a sociální antropologií. Cestovatelé se mnohdy zajímali o jiné kultury spíše ze zvědavosti, teprve později přerostl jejich zájem v seriózní badatelské úsilí. Průvodními znaky této proměny je pečlivý sběr informací, pořizování snímků či skic, cílené dotazování.

Druhý a třetí úkol by měl být realizován v duchu etnografického sběru materiálu – žáci by měli úplně zapomenout, že školu důvěrně znají, a na všechno se zeptat, vše si ověřit či změřit, o všem se přesvědčit a zaznamenat.

Úkoly můžete rozšířit o další otázky přizpůsobené podmínkám vaší školy (např.: Kolik zvířat je ve škole chováno? Kolik průměrně váží školní aktovky, které „domorodé“ děti do školy nosí?) nebo můžete badatelským týmům poskytnout k ověření některá tvrzení:

- Místní lidé se považují za kulturní a uměnímilovné.
- Místní lidé si zakládají na svých zahradách.
- Chloubou města jsou parky a dětská hřiště.
- Místní lidé rádi houbaří a chodí do lesa.
- Místní lidé podporují sport.
- Místní lidé jsou vlašníci budování cyklostezek.
- Místní lidé milují své děti.

Jsou tyto charakteristiky pravdivé?

Na vyplnění pracovního listu může plynule navázat zpracování obsáhlejší badatelské zprávy či deníku doplněného náčrtu, měřeními, fotografiemi, záznamy vypovědí očitých svědků. Badatelské týmy mohou svá pozorování a především návrhy představit na „vědecké konferenci“.

VÝPRAVA MEZI DOMORODCE

Jste etnografové a čeká vás výprava k neznámému domorodému kmeni. Vaším úkolem je pochopit, k čemu slouží budova nazývaná „škola.“

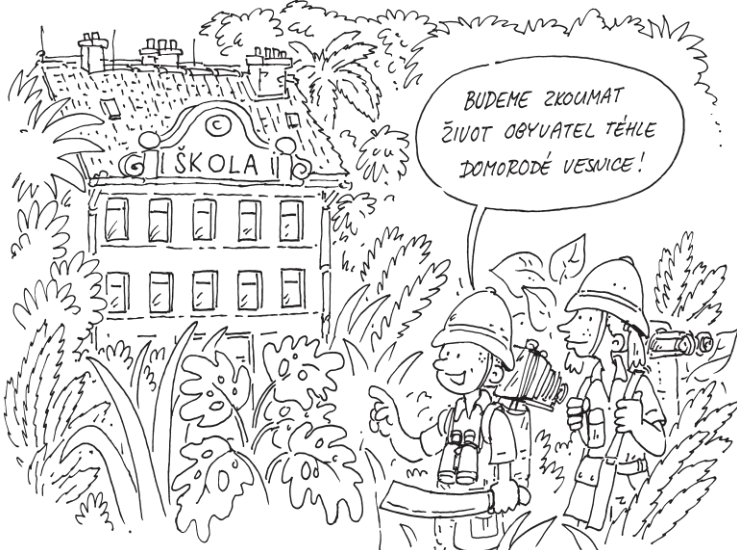
- Nejprve se poučte od svých předchůdců.
Za pomoci knih a internetu zjistěte, kdo byl:

Víte, čím se zabývá etnograf?

	PROFESE	ŽIL V LETECH	NAVŠTÍVIL
Vojtěch Náprstek			
Emil Holub			
Alberto Vojtěch Frič			
Jan Eskymo Welzl			
Jiří Hanzelka			
Miloslav Stingl			

- Teď už je na čase průzkum terénu. Zjistěte:

Kolik lidí, v jakém věku sem pravidelně dochází?	
Kolik zde denně tráví domorodé děti času?	
Jakou část pobytu tráví uvnitř budovy a jakou venku?	
Jak velký prostor uvnitř a venku průměrně připadá na jednoho člověka?	

Jak je tato budova umístěna vzhledem k okolnímu osídlení?

Jakými způsoby se domorodci do školy dopravují?

Jaké jsou zde jednotlivé místnosti a prostranství?

- Zdokumentujte domorodou školu, nafotografujte a poznámkami opatřte záběry školních prostor i okolí.

Poznámky:

Nezapomeňte, že po návratu vás čeká přednáškové turné a posluchače bude zajímat, jak důmyslně vyřešená či naopak nedomyšlená je domorodá škola a jak na vás působila!

- Došlo k nemilé roztržce. Domorodci se dostali k deníku jednoho z badatelů a přečetli si jeho kritické a nevybíravé poznámky a komentáře! Vám všem nyní hrozí několikaleté vězení a zničení veškeré dokumentace! Jedinou šancí, kterou máte, je nabídnout domorodcům pomocnou ruku. Vysvětlit, že nekritizujete bez rozmyslu, ale že máte nápady, jak jejich školní prostředí zlepšit.

Nápady na zlepšení: